

Aa 884

ULB Halle 3
001 537 369

Sb.

VD 77

7.

TRINITAS
PROBATA E VETERI TESTAMENTO
ORATIONE EBRAICA

IN
IPSO S.S. TRINITATIS FESTO
MEMORITER HABITA
NORIBERGÆ IN MONASTERIO AUGUSTANO
IN AUDITORIO MAJORI

d. 6. Junii Anno 1669.

â

CHRISTIANO de POMIS.

ALTDORFFI

è TYPOGR. WINTERBERGERIANA

J.

h.

TRINITAS
PROBATA E VETERI TESTAMENTO
ORATIONE EBRAICA
IN
IPSO SS. TRINITATIS FESTO
MEMORIAE HABILITA
NORBERGAE IN MONASTERIO MAGISTANO
IN AUDITORIO MAIORI
D. 5. Junii Anno 1664
CHRISTIANO de Pommis
WITTEBERGENSES
GALTBORFII
A. THOMAS WITTEBERGIANUS

Non dubiū est, quin sit Rector mundi, contra quosdam philosophos, qui dicunt: Deum & mundū depēdere inter se, nec posse esse unū sine altero, hæcque est sententia Aristotelis. Verūtamen hoc sumopere falsum est, ipsaque ratio præponderat. Quemadmodū enim fieri non potest, ut navis moveatur sine nauta; ita mundus sine Gubernatore esse nequit. Et si mundus, est æternus, non potest ferre qui gubernet eum. Et cū cognosceret primū creatorē Abrahā, nescivit, quis sit Deus, creator mundi, sic ut inveni in libro justorū, quæ ferunt esse illum, cuius mentio fit ap. Jos. c. 10. a principio Abrahamum putasse, nullū esse Rectorem mundi. Exspatiatus est aliquādo in sylvā, in qua vidit solem exoriētem, putavitque eum ipsum esse mundi dominū, moratusque est tādium in sylvā, donec sol occumberet, & luna stellæque cōparerent. Hæc videns, dixit: necesse est, ut sit gubernator in firmamento, cum hic occidat, illæ orientur. Unde rogavit eum ipsum, ut illuminaret oculos & cor ejus, quo penitus posset cognoscere. Hinc

וכה מאן דפליג טיט א מנהיג בעולם ולאפוקה מהפילוסופים שאומרים הקדש ברוך הוא והעולם תלוים זה בזה ואוי אפטר זה בלא זה וגם כן דעת אריותוטלים היה כן אך טקר גדול הוא זה שהדעת מכריע שאינו כן טכטט שאי אפטר לפיכה בלא קברכאט כך אי אפטר לעולם בלא מנהיג ובאים טגט העולם קדמון לאטהיה טובל מאחר טיפהיג אותו ולכתהייה לקודט טהיכר אברהם את בוראו כנכון לא היה ידע מי הוא אלהי אטר ברא טמים וארץ כמו טמאחתי בטפר חד הנקרא ספר היטר וזה יהיה ספר היטר הנזכר הכל יחוטוע קפיטל יוד פסוק יג וזה הלטון אברהם לכתחילה סבר טאין אלוהי בעולם פעם אחת א הלך ביער בעת זאת הטמט טבורתו והיה סבר טהטמט היא אלוהי טבורא טמים וארץ והיה לו במדבר עד טטקט הטמט ובא א הלכנה וכוכבים אמר בוודאי יט מוטל ברקיע טעל פיוזה יוצא וזה ככנס והיה מתפליל לאותו המוטל טיאיר טיכו כדו להכירו ככנין מיד

2 A

גילה

גילה לו הקדמ ברוך הוא את עינו
 וליבו ואלה הלך אל תרח אביו
 ושאל אותו מי ברא שמים וארץ
 אמר האלהים אמר בביתו הם
 עומדים אמר אלך ואקריב להם
 עונה שמה ידעו כי הקטן נטען
 על אחרים ואמר כמה חלם אתה
 ודאי יסמוען שלא אכלתי תקים
 עמך ואני אתן לך עונה יפה
 והיו כי לא חס וילך לפני פפל
 הגדל ואמר הושט נא ירך וקח
 את ברכתי ממני וסעד לך ולא
 ענהו דבר מיד כחם רוח
 חכמה וטוה על אברהם וטרפס
 יהיו כשרפו כולם ויבא תרח
 אביו להתפלל לפסיליו מצאים
 כולם שרופים ותאמר לאמתי
 מי טרף את אלוהי ויטאל
 לאברהם בנו ויאמר אברהם
 זמן רב היה בביתך ולא
 אכלו והיה הקטן חלם מונח
 בארץ

Deus illuminavit oculos suos &
 cor suum, tunc abiit ad Terach
 patrem suum, quærens ex ipso,
 quis est qui creavit cœlum & ter-
 ram? respondit: Dii, qui sunt in
 œdibus meis. Abraham ait, offerâ
 placentam fortasse placebit ipfis.
 Minimû autem idolorû nixum
 erat aliis, unde Abrahâ ad illud:
 ecce quâ fessû es, quod est signû
 diurnæ in edix, erige te, & da-
 bo tibi hanc placentam; cumq;
 videret id non moveri, accessit
 ad maximum, dicens: porrige
 manum tuam & auffer hanc pla-
 centam, illud autem nihil re-
 spondit. Hinc iratus Abrahâ-
 mus patri, quod tam stultè age-
 ret, talesque Deos adoraret, o-
 mnia idola igne cremavit. Cre-
 matis omnibus, voluit Terach
 sua adorare idola; sed vidit esse
 igne consumta, quæsiuit ex u-
 xore, quis Deos meos tradidit
 igni? & post uxorem interro-
 gavit etiam Abrahamum: re-
 spondit Abraham: diu fui in
 œdibus tuis, & Dii tui nihil co-
 mederunt, minimus ex illis præ-
 fertim valde fuit fessus, terræq;

prostratus, hinc misertus sum
 illius, & attuli placentam, hoc
 videns Deorum maximus, ex-
 canduit, omnesq; secum igne
 consumpsit. Hinc Terach ad A-
 brahamum: stulte fili, lignum
 sunt & lapides, nec possunt quid
 quam tale præstare, respondit
 Abraham: attende quid loqua-
 ris, dicis enim; eos nihil posse
 præstare, deseris tamen Deum
 vivum, creatorem cæli & terræ
 & adoras inutilia hæc idola. Re-
 spondit: Terach scio esse Deum,
 mundi gubernatorem; sed non
 novi illum, unde hos mihi fin-
 xi Deos, ut animum meum red-
 derem tranquillum. Ad sum-
 mam, licet ex hoc intelligere,
 nullum esse hominem in rerum
 natura, quin fateatur Deum a-
 liquem esse, etiamsi maximè
 fit barbarus. Nec Turcæ diffi-
 zentur Deum esse; sed ita, ut
 ipsis ipsorum Propheta Maho-
 med explicavit. Etiam Judæi
 credunt unum in Deum, & spe-
 rant adhuc Messiam venturum,
 sed quid illis prodesse possit, i-
 gnorant. Christiani denique

היום

A 3

בארץ ורחמתי עליו והצאתי לו
 עונה יפה וכשרה הגדל כך
 קם בחרי אף וטרף אותם וגם
 עזמו תמות נפטו אם פליטתים
 ענה תרה אביו סזטה גדולחתה
 בני והלה אינם יכולם לעשות א
 מאומה והיאך יכול לטרף הגדל
 האחרים אז אמר אברהם לאביו
 ישמעו אזניך מה שפיקמדבר א
 שאינם יכולן לעשות מאומה א
 ואתה עובד אלהים חיים ומלך א
 עולם אמר ברא שמים וארץ א
 ועבוד אלהי מען ואבן. ואז א
 השיב לו אביו ידעתי בני טים א
 אלהי בעולם אך אני מכיר וכדו
 שתנוח נפטי עטיתי לי האלהים
 האלה. סוף כל סוף אין לך א
 אומה ולטון בעולם שאינן יודעין
 טים אלהי בעולם אפילו האנטי
 פראי וגם התוגדים מאמינם טים
 אלהי בעולם סברא שמים וארץ
 ופלחין ליה רק לפוחקות א
 מאכמעט. וגם היטראלים א
 מאמינם לעת עתה ביסוס א
 זאומרים סטמו אחד ומנפים א
 עדיין על משיח ואינם יודעים
 להטיב מה יואל להים משיח.
 וגם הנוגדים מאמינם באלהים

חיים ומלך עולם ואמרום שים
שלומה ביחודתו אב ובן ורוח
הקדש כמו אותו היום מכוח א
עליו . ועתה אף לנו להוכיח א
גדת הנזכרים אמת ומובחר א
שבכולן הוא אלא מתורה ומוכח
בוודאי ראיות ברורות הם די ו
והותר מתורה חדשה אך אני א
רצה להביא ראיות אחרות א
ישנה אם יראה הטעם ובפרט א
לעית עתה שבאותה היום הוא
יום זכרון לשלומה ביחודתו יש
כאה לדרוש . ולכתחילה אני א
נראה שיש אלהי וגם רבים א
ביחודתי ולא יותר משלומה א
ועתה נתחול להביא ראיות א
ברורות

הוא הדין

בהתחלות התורה כתיב א
בראשית ברא אלהים את השמים
ואת הארץ ורוח אלהים מרחפת
על פני המים בזה הפסוק נשמע
תיכף שיש אלוהי ויש רבים א
ביחודתו מדכתיב ורוח אלהים
מרחפת על פני המים זה רוח
הקודש . ואף לומר כמו שהרבה
חכמה המחקרים מפירשו ורוח
זה היה רק גולמה מהארבע א

וכורת

credunt in Deum Patrem, Fili-
um, & Spiritum Sanctum, Deum
unum, quod demonstratur hoc
festo tam sancto. Fidem verò
hanc Christianorum veram esse
ac firmam, solide possumus de-
monstrare è veteri Testamen-
to; clarissima quidem habemus
testimonia in Novo Testamen-
to; sed hac vice nullâ utemur
probatione, nisi ex vetere. Et
quia dies hæc sacer est Trini-
tati, æquum puto ut de hac ma-
teria nonnihil differam; &
quidem primo Deum esse ef-
fentia unum, persona autem
trinum.

In principio statim legis
Mosaicæ dicitur: *In principio
creavit Deus cælum & terram, &
Spiritus Dei motitabat se super
facie aquarum.* Ex hoc versu sta-
tim demonstratur esse Deum,
simulque aliquam pluralitatem
denotat, quia extat spiritus Dei
movebat se, qui est Spiritus
Sanctus. Neque dicendum, si-
cut multi ex Physicis, qui vo-
cem רוח negant esse Spiritum
Sanctum; sed chaos, in quo

c. I. v. i.

//
//
//
//

e. 32. v. 11.
Jerem. 23.
v. 9.

omnia elementa essent involuta, quæ postea mota, singula in suas abiere formas: hoc enim est impossibile, ideò, quia extat vocabulum emphaticum מרחפת, quod non nisi ter reperitur in sacris, semperque de vivo quodam intelligitur. Primum extat præter hunc locum in Deut. *ut aquila excitabit nidum suum, super pullos suos motitabit se.* Deinde propter Prophetas *contritum est cor meum, in interiori meo, motitarunt omnia ossa mea, fui tanquam vir ebrius, et veluti vir, pertransivit eum vinum, à faciebus Domini, et à faciebus verborum sanctitatis ejus.* Sed chaos non vivit, ergo per רוח ה' in-
telligitur spiritus sanctus, qui veluti columba super aquis sese movebat, uti extat in libro רבות. Filius Somæ meditabundus sedit, dixit ad ipsum Rabbi Jehoschua, quo vagaris cum cogitationibus tuis? respondit: contemplatus sum aliquid, juravit Rabbi Jehoschua cælo terraque testibus,

מִסֻּדֶת וְהָיָה מְכַרְיַע אֶת עַמּוֹ
וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵצֵא לְפָנָי פִּיעֵלְתוֹ
זֶה אִי אֶפְסֵר מִמּוֹס מְכַתִּיב א
מְרַחֶפֶת זֶה הַלְּמֹן מַל רַחֵף לֹא
בְּמֵאָה בְּכָל הַתּוֹרָה רַק מְלוֹמָה
פְּעֻמִּים וּמְרַחֵף עַל דְּכַר חַי א
כְּגֹן בְּסֵפֶר דְּבָרִים עַל גּוֹזְלוֹ
וְרַחֵף . וְכֵן בִּירְמִיָּה רַחֲפוּ כָל
עַמּוֹתַי וְגִילְמָה אֵיכָה חַי עַל א
כִּוְרַחֵף זֶה רוּחַ הַקּוֹדֵם מְרַחֵף
עַל פְּנֵי הַמַּיִם כִּיּוֹמָה כְּמֵן מְהַבִּיא
מְרַחֵף רַבּוֹת בֶּן זֹמַח הִיָּה יוֹטֵב
וְתוֹחַ אֶמֶר לוֹ דַּ יְהוֹשִׁיעַ מַעֲיִן
הַיּוֹתָה אֶמֶר לוֹ מַעֲיִר אֲנִי עָלַי
מַמִּים וְאַרְצָן מְאִיכָה זֶה מְכַחֵן עַד
מְתוֹדִיעִינוּ מַעֲיִן הַרְגָלוֹים וְכוּ
אֶמֶר כְּמִדּוֹמָה לִי מְהַרוּחַ הַקּוֹדֵם
הוּם

הוּם

א היה מרחפת על פני חמים
 ב כיונה מדיכתיב מרחפת ולא
 ג מנסבת . רים לקים אמר זה
 ד רוח של מלך המשיח המרחפת
 ה על פני חמים ובאותו רוח
 ו המשיח היה נמליך בטעה טבקט
 ז לבראות את האדם מאמר נעמה
 ח אדם בצלמנו וגו בלסון רבים
 ט ולא כמו ספרים רמי ומאר
 י רבנים טהיה נמליך במחלכני
 יא הסרית כדי שלא יהיה קנאה
 יב במעטה בראשית וקטס מאי
 יג טעמה אחד בסוף הן היה
 יד האדם כאחד ממנו ועו ברור
 יו הפלגה כתיב גם כן הכה
 יז נרדה ומה קנאה יט בא

se non discessurum ex hoc lo-
 co , donec ederet , quicquid
 esset meditatus. Respondit: in-
 vestigavi quæ sit ratio, cur ex-
 tet vox מרחפת : nam si extaret
 מנסבת , facile crederem esse ven-
 tum , sed quia extat מרחפת , ni-
 hil aliud mihi persuadere pos-
 sum , quam Spiritum Dei sese
 movisse super aquis , quemad-
 modum columba, quæ super
 volans super facie aquarum, vi-
 detur eam attingere , cum ta-
 men non attingat. Resch-la-
 kisch dicit , Spiritum Dei esse
 Messiam, & per hunc spiritum
 sanctum & Messiam consi-
 lium iniit de creando homine,
 dum dicit : faciamus homi-
 nem ad imaginem nostram,
 neque potest locum habere *Gen. 1. v. 26*
 expositio Rabbi Salomonis,
 cum cæteris Rabbinis , qui di-
 cunt , Deum consilium iniif-
 se cum angelis , ne zelotipia
 afficerentur adversus homines;
 sed objicitur , cur etiam dicat:
Adam factus est sicut unus ex *Gen. 3. v. 7*
nobis , & in generatione divi-
 sionis linguarum dixit: *descen-* *Gen. 11. v. 7.*

damus & confundamus ibi labi-
um eorum , quæ hic est æmula-
ti inter angelos & hominem?
& quod super est, invenimus
in Talmud, non esse æmulatio-
nem apud angelos hisce ver-
bis: eo tempore, quo Moses af-
cendit ad cœlum, ad accipien-
dam legem, dixerunt angeli:
quid nobiscum ex muliere na-
tus? dixit Deus: ut accipiat le-
gem, responderunt: relinque
pulchritudinem, (i. e. legem)
cœlo, Deusque ad Mosen di-
xit, tu responde angelis, tunc
dixit Moses: quidnam extat
in lege? non concupisces: est
ne enim intervos talis concu-
piscencia aut æmulatio? Er-
go, cum inter angelos non
fit concupiscencia, non po-
tuit consilium inire cum an-
gelis dicendo: faciamus ho-
minem! sed necesse fuit alios
fuisse, qui autem sunt isti?
filius & spiritus sanctus. Et ne
incidamus in errorem, ac si
plures essent Dii quam unus,
statim sequitur, & ille
creavit sic etiam dixit: & emi-

יעו מצינה בתלמוד טאך קנאה
אצל המלאכים שבטעה טעלה
מטה למרס לקבל התורה
אמריו מאלכי הסרת מה
ילוד אמה בנינו אמר לקבל
תורה אב אמרו תנו הדרך
על השמים אמר למטה החזיר
להם תשובה אמר כלום מה
בתיב בה לא תחמוד וכי
קנאה וטנאה ים בכס אלה
במי במלך בכנו ורוח הקודם
ושלא לטעות טהרבה רמות
הן ח'ו ואעפ"כ אחר הם
טנא ויברא אלהי בכלמו וגו'
וטלחחו וגם אצל דור הכלגה

יורד יהות לראות וגם
B טמע

א. יהוה אלוהינו
 ב. ומצונו גם כן
 ג. ברכות שאמר משה בטעה
 ד. מכתב בתורה נעשה וכי הרבה
 ה. רעות הן אמר לו הקב"ה
 ו. כתוב והרוצה למעות יטעה
 ז. וכי יניח הקב"ה ליכתוב
 ח. בתורתו מקומות למעות אלא
 ט. ויראוי כדאמרנו זכור וירא
 י. אליו יהוה באלוני ממרי לטון
 יא. יחוד וירא והיכה סלומה
 יב. עמדים עליו ויאמר ארכי מאו
 יג. התרגם פריש ליהוה ריבר ויאמרו
 יד. לטון רבים ואחכ ויאמר לטון יחד

fit eum Dominus Deus de horto Gen. 3, v. 22
Heden, item tempore confu-
sionis: & descendit Dominus ad
videndum civitatem. Tamen
Porro extat. Audi Israel Domi-
nus Deus noster Deus unus. In
Rabboth etiam invenimus: Quo Deut. 6.
tempore Moses scripsit legem,
& pervenit ad hæc verba נעשה
nos faciamus, quæsiuit ex Deo
sunt ne plures uno? Re-
spondit Deus, scribe qui vult
errare erret. Sed quid Deus
talia in lege conscribi jube-
bit loca, ut homines errent?
necesse: itaque est ut res se-
habeat, quemadmodum supe-
rius diximus. Eadem ratio est
capitis ig. v. i. Gen. ubi dicitur:
& visus est ei Dominus in quer-
cubus Mamre, & ipse sedens o-
stio tabernaculi & in calefcere
diem, & elevavit oculos suos,
& vidit, & ecce tres viri stan-
tes super eum. Primò quod di-
citur & visus est ei Dominus,
hoc est in singulari, postea ta-
men comparuerunt tres. Et
porrò Abraham dixit: Domi-
ni mei in plurali, postea sta-
 ויאמר

ויאמר
 ויאמר
 ויאמר

tim addit in singulari: si inveni gratiam in oculis tuis. Et chaldæus numerum pluralem Adonai exponit per vocem Jehova. Porro de Sarah dicitur primo in plurali: *Et dixerunt ubi est Sarah uxor tua:* postea in singulari: *Et dixit revertendo revertar ad te secundum tempus vite* &c. versu etiam 13. ejusd. cap. dicitur: *Et dixit Dominus ad Abraham, ad quid hoc risit Sarah &c. an erit difficilis à Domino res? cur non dixit, à me. Sed videtur, ac si Jehova de alio quasi Jehova loqueretur. Similis loquendi modus est apud Sachariam:* *Et dixit Dominus ad Satan increpet Dominus in te Satan & increpet Dominus in te, eligens in Jerusalem. Idem est, ac Jehova diceret ad Jehovam increpet te Satan, iterum Jehova eligens in Jerusalem, increpet Te Satan. Manifestum est igitur, quod tres sint in unitate, quod nam verò est nomen illorum? pater Filius & Spiritus sanctus. Et Trinitas hæc*

v. 9.

//

e. 3. v. 2.

ויהי חמה יתהוה למה נחקה מרה
היפלא מיהוה דבר היפלא א
ממני הוה ליה למימר אלא ב
כאילו אמר יהוה מיהוה א
וכן בזכרוה ויהוה חל א
הסטן יגער יהוה כך הסטן א
ויגער כך הבוחר בירוסלים ז
גם כן כאילו אמר יהוה ח
ליהוה יהוה יגער כך ונס א
יהוה הבוחר בירוסלים יגער ב
כך . נמא מים שלומה ב
ביחודתו ומה מנס אב א
וכן ורוח הקודם וזה הסילום א
בפירם אתמר בתורה הדמה א

וגם בתורה ישנה אך הרבה
 לומדים חולקים שלא כתוב א
 בפירש כמו בתורה חדשה אך א
 בפירש התמור בתורה חדשה א
 הסילוט במקום אחד רק בתורה
 ישנה שם במקום אחד לאו א
 בפירש איתמר כדי שלא לטעו א
 שם עם קטי עורף היה כמו
 לעצ וסלא ואמרו יפה כח הבן
 מכה האב הו' להיכר . אה א
 העניין שאמר הקב"ה למשה א
 בטעם שטלח אותו למצרים . א
 דכתיב ויאמר משה אליהוה ה
 הנה אנכי בא אלבני ישראל
 ואמרתם להם אלהי אבותיכם
 שלתנו אלכים ואמרו לי מה טעם
 מה אמר אלהם וקט"ה מה טעם
 שאל משה והלא אלהי העולם א
 טברא שמים וארץ או מה א
 טעמה ישאלו לטעם אלה ונחלי

manifestissima est in novo Te-
 stamento , neque obscura in
 Veteri Testamento , verun-
 tamen multi ex doctis dispu-
 tant num clarè extet in Vete-
 ri Testamento nec ne: nomi-
 na quidem illa Pater Filius &
 spiritus Sanctus , in uno loco
 V. T. simul non conjungun-
 tur , quemadmodum in Novo.
 Quid causæ est ? ne in errorem
 incidant Judæi , qui fuere po-
 puli obstinati , quemadmodum
 adhuc hodiè sunt. Quod si ita-
 que invenissent nomen patris
 & nomen filii in uno loco ,
 quidam dixissent , potentia
 Patris major est potentiâ filii ,
 quidam potentia filii major
 est quam Patris. Hoc est quod
 Deus dixit ad Mosen , cum
 eum mitteret in Ægyptum :
*Et dixit Mose ad Deum : Ecce e-
 go veniens ad filios Israel , &
 dicam eis , Deus Patrum vestro-
 rum misit me ad vos , & dicent
 mihi , quod nomen ejus , quid
 dicam ad eos ? & dixit Deus ad
 Mose : ero qui ero , & dixit sic
 dices filiis Israel : ero misit me*

Exod. 3.
v. 12. //

משה

ad vos & dixit adhuc Deus ad
 Mose, sic dices ad filios Israel:
 Dominus Deus Patrum vestro-
 rum Deus Abraham, Deus Isaac
 & Deus Jacob misit me ad vos
 hoc nomen meum, occultum. Cur
 quæsit. Moses, cum tamen
 fit unus Deus creator mundi
 & si Judæi ex ipso quæsitissent
 quod nam nomen ejus esset,
 potuisset respondere; non in-
 terrogato Deo, est Deus ille
 qui creavit Cœlum & terram.
 Sed cur ipsi quærent de nomi-
 ne Dei, cum tamen sciverint
 esse Deum creatorem cœli &
 terræ. Certum est Mosen sci-
 visse Tria illa nomina: Pater
 Filius & spiritus sanctus. Israe-
 litæ etiam aliquid sciverunt
 de his nominibus, sed per ob-
 scurè. Hac de causa Moses quæ-
 sit ex Domino: si ex me
 quærent, quodnam nomen ex
 his tribus manifestabo? Res-
 pondit Deus: ero qui ero. Et
 postea dixit: ero misit me ad
 vos, i. e. nullum ipsis ex his
 nominibus indicabis, præter
 ero. Et dixit adhuc Deus ad

משה הנה ידע שהיהודים מלומדי
 הם אב ובן ורוח הקודש ו
 וישראל באותו הזמן גם כן
 יודעי ואינם יודעים משה
 אמר משה באים מישראל לי מה
 אמר אליהם אתה עם הגלה
 להם משמך ויאמר אליהם אל
 ימשה אחיה אשר אחיה ויאמר
 כה תאמר לבני ישראל אחיה
 מלחגי אליכם אתם אתם אכפת
 להם בשמי לעת עתה רק אחיה
 וזהו שכתוב אחר כך ויאמר עוד
 אליהם אל משה כה תאמר לבני
 ישראל אליהם אבותיכם דמוינה
 אליהם אברהם אלהי יצחק ואלוהי
 ועקב מלחגי אליכם זה שמי
 לעלם ורה זכרה לרור דור מעשה
 וזה אמירה חדה באים מלעולם

B 3

יהוה

יהיה שמו כן היה צריך לכתוב
 לעולם ולמה כתיב לעולם חסור
 ויו הרבנים שלכך כתיב חסור
 שלא יקרא השם ככתבה ויזטה
 מה טעמה לא יקרא השם ככתבה
 באים שלא רצה הקב"ה ששמו
 יקרא לו לא היה הניח לכתב
 בתורתו יותר מאלף פעמים אלא
 וודאי טעם אחד שכתב לעולם
 חסור וזה הטעם ששמה וישראל
 היה יודעי קצת מהיחוד ששלימה
 ביחודתו ולכך שאל משה באים
 שיטאלו לו מה אמר אלהים א
 מאזה מיחודך והיטוב לו י
 אלהים וגו' אך לא לעולם יהיה
 שמי אלהי רק לעולם דהיינו
 בשם אלהי יש שמות שבעים א
 עדיון דהיינו בן ורוח הקודם
 וזהו הטעם גם כן אצל יעקב
 ויותר יעקב לבדו ויאבק אדם
 עמו עד עלות השחר איש זה א
 הקב"ה שלא ה' אים מלחמה יהיה
 שמו דיוקא טיקרא בשם ויעבוק
 לשון חיבה ולא כמו הרבה א
 רבנים מוצרי שהיה ממאל א
 הרטע וכי תעלה על דעת האמר
 לומר כן וכי יחפן יעקב א
 לקבל ברכה ממאל ועוד א

Mose , sic dices ad filios Israel:
 Dominus Deus Patrum vestro-
 rum Deus Abraham , Deus I-
 saac & Deus Jacob misit me
 ad vos , nomen meum : oc-
 cultum. Vocabulum Leolam
 hic est aliquid singulare : nam
 si semper nominæ Jehovæ de-
 nominaretur, plene scribendum
 esset per vav ; sed nunc extat
 sine vau , indicat itaque plura
 alia nomina latere in nomine
 Jehovæ , & quænam sunt ista
 nomina ? Pater filius & spiri-
 tus sanctus. Rabbini scribunt
 ad hanc vocem , extare sine
 vau , ne legatur nomen Jeho-
 va expresse. Sed ego quæro ex
 illis , cur non debeat expresse
 legi ? si enim Deus noluerit le-
 ctionem expressam , cur vel
 millies in sacris scriptum reli-
 quit. Profectò itaque alia cau-
 sa sub est , nimirum superius
 dicta , hæc etiam causa est a-
 pud Jacobum : *Et remansit Ja-
 cob solus ipse , & luctatus est vir
 cum eo etc. & paulò post : & di-
 xit , dimitte me , quia ascen-
 dit aurora , & dixit , non dimit-*

Gen. 32.
 v. 24.

מהיך

tam te , quin benedixeris mihi,
 & dixit ad eum , quod nomen
 tuum , & dixit : Jacob , & di-
 xit : non Jacob dicetur ultra no-
 men tuum , quin imo Israel , quia
 Princeps fuisti cum Deo . & cum
 hominibus , & prevaluisti , &
 interrogavit Jacob & dixit : in-
 dica nunc nomen tuum , & dixit :
 ad quid hoc interrogas de nomi-
 ne meo , & benedixit ei ibi , &
 vocavit Jacob nomen loci Peniel
 quia vidi Deum faces ad fa-
 cies & liberata est anima mea .
 Per vocabulum *יהוה* hic intel-
 ligitur Deus : quemadmodum
 alibi vocatur *יהוה Dominus vir
 belli , Dominus nomen ejus* . Ne-
 que sensus esse potest , quem
 admodum multi Rabbiorum
 sentiunt Sammaelem fuisse in-
 pium Satanam : nam qui po-
 test hoc de sammaele dici , pe-
 ret ne enim Jacob benedictio-
 nem a Satanâ ? unde porrò
 Sammael hanc habet potesta-
 tem , ut possit mutare nomen
 Jacob , dicendo : non Jacob
 dicetur ultra nomen tuum
 quinimo Israel , & ad hunc us-

Exod. c. 15.
 v. 3

מהואיך נטל פהאל הכוח לשנות
 השם מיעקב שאמר לא יקרא
 עוד שמך יעקב כיאים ישראל
 ועו היום קורים היחודים
 ישראלים וכשבא משמאל אית
 זה יחוס רק פגם ועו היום
 מיוחסים בשם ישראל וגם
 הקב"ה קורא אותם בני בכורי
 ישראל . ועו אמרלו כי מרית
 אם אלהים אלא יעקב היה
 ידע שאלהים הוא וזהו יודע
 שים שלוש ביחודתו לכך היה
 שואל אותו ויאמר לו הגיד בא
 שמך ואמר לו למה תשאל
 לשמי כאילו אמר איני רוצה
 לעע לגלות שמי ויברך אותי
 ויקרא יעקב שם המקום
 שהוא פניאל כי ראיתי אלה
 ים פנים אל פנים במצא
 שבאותי

סבאותו הזמן לא היה הפך
 הקב"ה לגלות הסמות מחודו
 וזה הפניון אל מנוח - טזה
 וודא ו שלפניו מכתוב מלאך
 יהוה אלהים הוא אחד א
 מהטלטה ביחודו כמו במפר
 טמות הנה אנכי טלוח מלאך
 לפניך לשמרך בכל דרכיך ב
 ו.ו. הסמר מפניו וטמוע בקול
 אלתמוך בו כי לא יטא ג
 לפטעכם כי טמו בקירבו וכו
 יט מלאך ברקיע טיכל לכפר
 עוונות והלא כתיב וכבורו ג
 לאחר

que diem vocantur Ebraei Isra-
 elitæ , quæ est magna prætan-
 tia, quod si à Sammaele istud
 provenisset , non præstantia
 esset ; sed ignominia , Iterum
 ait : Princeps fuisti cum Deo ,
 ergo necessario fuit Deus. Sci-
 vit etiam Jacob Deum esse
 triumum, ideoque etiã voluit
 scire nomen quod haberet : Et
 dixit : ut quid hoc interrogas
 de nomine meo , & benedixit
 ei ibi , & vocavit Jacob no-
 men loci Peniel , quia vidi De-
 um à facie ad facies, & liberata
 est anima mea. Noluit ergo
 Deus tunc temporis nomina-
 sua expresse de unitate reve-
 lare. Tale quid reperimus apud
 Monoach. Manifestum est, quod
 interdum quando scriptum est
 Angelus Domini, intelligatur u-
 na ex tribus personis ; sicut lege-
 re est : *ecce ego mitto angelum co-*
ram te, ad custodiendum te in via,
& ad introducendum te in locum
quem paravi , observa te à facie-
bus ejus, & audi in voce ejus, ne
rebellis sis in eum , quia non pa-

Exod. 23.
v. 20.

riet prævaricationi vestra, quia
 nomen meum in medio ejus. Est
 ne enim angelus in cœlo qui
 potest remittere peccata, præ-
 ter Deum? cum tamen scrip-
 tum sit: gloriam meam non
 dabo alteri. Neque locum ha-
 bet expositio Salomonis & ali-
 orum interpretum, quod sit
 Methateron, cujus nomen di-
 citur esse sicut nomen Dei. U-
 bi verò invenitur angelum esse,
 qui habet nomen simile Deo?
 quod si tamen ita esset, quo-
 modo poterit remittere pecca-
 ta? Certum itaque est, per an-
 gelum hic intelligi unam per-
 sonam ex Trinitate, quia porrò
 sequitur: nomen meum in me-
 dio ejus, i. e. omnia nomina
 involvuntur in uno. Talis eti-
 am fuit Angelus, qui se mani-
 festavit uxori Manoach: & con-
 spectus est angelus Domini mu-
 lieri & c. & paulo post: & venit
 mulier & dixit viro suo dicendo:
 vir Dei venit ad me, & adspe-
 ctus ejus tanquam ad spectus an-
 geli Dei, terribilis valde, & non
 interrogavi eum, ubi unde ipse,

Jud. c. 13.
 v. 3

לאחר לא אתן ואין לומר כמו
 מפירם רמי ושאר מפרטים
 מהוא מטרוף שמו כעס
 רבו וכי מצינו באתה מקם
 מיט מלאך ברקיע שמו כ
 כעס הקב"ה ואח"כ שמו כן
 הואך יכול לכפר עונות
 הלא נודאי זה אחד מהמלוטה
 ביחודתו לכך כתיב כי שמי
 בקירבי ולא בפני עמו רק
 הכל בערם אחד אח"כ שמות
 מחולקים וזהו המלאך סנראה
 אל אמת מנוח לכתחילה כתיב
 נראה מראך יהוה אלהאטה וגו'
 ותבאהאטה ותגד לאטה ותאמר
 הנח אים האלהים בא
 הלא ומאר אהו כמלאך אלהים
 כורא מאוד ולא טאלתיהו או מזה
 הוא ואת שמו לו היגד לי וגו'
 ויעתר מכות אל ה' ויאמר כי
 ארופי אים האלהים אמה
 C

סלמתי יבא כח עור אלינו וירוכו
 מה נעשה לנער היולר ויטמע
 האלהים בקול מנוח ויבא מלאך
 שהוא אלהים עור אל האטם ו
 וגו ותמהר ותגד לאטם ותיאמר
 אליו הנה נראה אלי האים אטר
 בא ביום אלי וילך מנוח ו
 אחר אטתו ויאמר האתה האים
 אטר דברת אל האטם ויאמר
 אכי וגו ויאמר מנוח אל מלאך
 ה מה סמך כי יבא דבריק אלי
 וכברוכיך ויאמר אלך ה למת
 זה תשאל לטמי והוא פלא ל
 דהיינה מכוסה עדיין הס סמי
 וגו ויעל מלאך ה בלהב-המצבת
 ומנוח ואיטתו רואים ויפלו על
 פניהם ארצה אז ידע מנוח כי
 מלאך יהוה הוא ויאמר מנוח אל
 אטתו מות כמות כי אלהים ל
 ראינו נמנא טהעם טל היחוד
 פלא היה באתו הזמן וגם ט
 סלפעמים כתיב מלאך אלהים
 הוא הוא הדין מניכא אל ל
 מטם טכא ומטם היה רועה ו
 וירא

Et nomen suum non indicavit mi-
 hi etc. & paulo post : Et oravit
 Manoach ad Dominum , Et ait :
 obsecro Domine mi , vir Dei , quem
 misisti , veniat quaso adhuc ad
 nos etc. Et audivit Deus vocem
 Manoach.

Et venit angelus Dei adhuc ad
 mulierem , Et ipsa sedens in agro ,
 Et Manoach vir ejus non cum ea ,
 Et festinavit mulier , Et cucurrit
 Et nunciavit viro suo , Et ait ad e-
 um , ecce conspectus est ad me vir ,
 qui venit in die ad me , surrexitq ,
 Et ixit Manoach post uxorem su-
 am , Et venit ad virum Et dixit ei :
 num tu vir , qui locutus est ad mu-
 lierem ? Et ait : ego etc. — dixit-
 que Manoach ad Angelum , quod
 nomen tuum ? dixitque ei angelus ;
 ut quid hoc interrogabis in nomi-
 ne meo Et ipsum mirabile etc. —
 dixitq , Manoach ad uxorem suam ,
 moriendo moriemur , quia Deum
 vidimus etc. — inde cogno-
 scitur angelum hunc fuisse
 Deum , nec voluisse nomen
 suum manifestare. Simili ra-
 tione Deus etiam vocatur ange-
 lus apud Mosen : Et conspectus

v. 37.

v. 72.

Exod. c. 3. v. 2.

v. 4. *est angelus Domini ad eum in flamma ignis, in medio rubi &c.--- & vidit Dominus, quod diverteret ad videndum, & clamavit ad eum Deus in medio rubi &c. Hæc etiam fuit Prophetia à Mose, in ultimis dierum; scivit enim Moses, quamvis in ultimis dierum revelaturus sit Deus verum nomen suum, & missurus filium suum in medio eorum, non tamen habituros fidem, & tunc vastabit Deus terram ipsorum, & disperget per totum mundum, uti hodiernâ constat experientiâ : Sic enim dixit Mo-*

Deut. c. 29. *ses : Et dicet generatio posterior filii vestri, qui surgent post vos & alienigena, qui veniet è terrâ longinquâ, & videbunt percussiones terra hujus &c. & dicent omnes gentes super quid fecit Dominus sic terra huic, quæ ira nasi magni hujus, & dicent; super quod dereliquerunt pactum Domini &c. & exstirpabit eos Dominus de super humo eorum in furore & in fervore & in ira magna, & projicere fecit eos in terram aliam secundum diem hanc, abscondita Do-*

v. 22.

v. 24.

v. 28.

וירא מלאך ה' בלכת אהם ויקרא יהוה ויאמר משה משה וזה היה נבואת משה עה מ שהיה יודע שלעתיד יגלה את שמו וגם ימלח בנו תחתיהם גם כן אינם מאמנם ואז יחריב הקב"ה את ארצם ויפוזו בכל העולם כמו שאנו רואים לע"ע וזה שאמר משה ואמר הדור האחרון לזמן רב דהיינו בניכם אשר יקומה מאחריכם הנכרי אשר יבא מארק רחוקה וראה את מכת הארץ ההיא וגו' ואמרוכל הגוים דהיינו הגוי ישאל וגוים יטובו את א עמם ישאלו על מה עשה הוה ככה לארץ הזאת מה האף ה גדול הזה ואמרו על אשר א עזבו את ברית ה' אלהי א אבותם אשר כרת עםם וגו' ויחר אף ה' בארץ ההיא להביא עליה כל הקללה הכתובה ב בספר הוה ויתעם ה' מעל א ארמתם באף ובחימה וימליכם אל ארץ אשרת כיום הוה א דהיינה

C 2

דהיינו כל זה וישאלו הגוים
 ומוטיבם את עצמם מעבדו
 אלהים אחרים ועזבו ה' הנדיק
 עולם שבא לארץ: מוכיח אותם
 ומגלה להם באותו הזמן הטם
 של היחוד שטלוסה הם ביחודתו
 ובטעה שלא קבלו ממנו לקח
 גם הכתרים וכל המאמנם בו:
 וזהו הנסתרות לה' אלהינו זמן
 רב נסתר היה ממו מהטילום
 והכי גלות מאחר כך נגלה
 לכל העולם ממו וישראלים
 לא היה מאמ יום בו ולא
 היה רוצה לקבל הטילום ואנו
 מאמין בו וזה לנו ולבנו עד
 עד עולם טלקח אתנו לעמו
 ומחריב את ארצם ויפן א
 אותם כמו טניבא ממה
 וגם

mino Deo nostro, & revelata no-
bis in filiis nostris usque in secu-
lum ad faciendum &c. Hoc i-
psum est quod ait Moses, gen-
tes scilicet quærent inter se, cur
Deus gentem suam dissipavit
in alias terras? aliæ gentes re-
spondebunt: quia reliquerunt
Deum suum. In quo derelique-
runt Deum? tempore eo, quo
misit Deus benedictus filium
suu coarguenté eos. Tunc tem-
poris revelatum est ipsis no-
men unitatis: sed eâ horâ, quâ
noluere accipere, suscepit gen-
tes, & omnes qui credunt in
Trinitatem. Hoc est quod dici-
tur â gentibus vers. 29. abscon-
dita Domino Deo nostro, sci-
licet absconditum fuit nomen
ejus, (& revelatum) i. e. postea
revelatum est toti mundo; sed
Israelitæ repudiarunt, quod
nos & filii nostri accepimus,
& ille nos vicissim acceptavit
pro populo suo, & qui noluere
accipere, eos dissipavit ex ter-
ris suis, & disperdidit eas, sicut
vaticinatus est Moses.

Exod. c. 34. ^{n. 6.} Rabbi Bechai fol. 15. ad versum
 6. capitis 34. notat: Dominus Do-
 minus Deus misericors &c. extare
 tres; qui tamé unū sunt, hæc sunt
 verba: *Tria hæc nomina referunt
 se ad tres mundos, ad mundum
 angelorum, ad mundum sphaera-
 rum caelestium, & ad mundum
 inferiorem. Respectu mundorum
 superiorum, qui immutabiles
 sunt, mentionem facit duorum
 nominum etiam immutabilium
 in textu Ebræo; sed respectu
 mundi inferioris meminit no-
 minis mutabilis, quod est nomen
 El, quod nomen habet proprieta-
 tem misericordiae, & hac est ratio
 Bechai. Respectu mundi inferioris,
 ubi homines vivunt peccatores,
 misit filium suum, qui assumpsit
 humanam naturam, & miseri-
 cordiâ affectus erga genus huma-
 num mortem pro ipso subiit, ideo
 extat nomen El, tanquam nomen
 misericordiae. Porrò scribit Bechai,
 quod primum Jehova sit עליון, &
 alterum תפארת & interdum כבוד,
 & tamen omnium trium radix
 una est. Et oportet inter nomen
 & nomen diu quiescere, & qui*

וגם הבחוי היבא על פסוק ה'
 ה' אל רחום וחנון זה טילום ו
 ואחד הם בדף קטו בזה ו
 הלפון השלום שמות הם כנגד
 שלום עולמת עולם המלאכים
 עולם הגלגלים ועולם התחתון
 וכנגד שני עולמים שאין משתנים
 היזכר שני שמות שאין משתנים
 וכנגד עולם השפול שמשתנה
 הזכר עם שמשתנה וזהו אל ו
 שהוא מידות רחמים וזהו ו
 הטעם על הבחוי וכנגד עולם
 התחתון שדרים בני אדם שהם
 חטאים מלח בנו שמשתנה שלקח
 הטבע על אדם ורחם על האדם
 ומת בטבילו לכך בתיב אל ו
 שהוא מידות הרחמים
 וגם כותב הבחוי טיהוה ו
 הראשון טליהוה יהוה אל רחם
 וחנון זה עליון והשני התפערת
 והטליהוה הכבוד דהיינה הרוח
 הקדש טנא הראשונים כבוד יהוה
 וגו ויבא משה ואהרן וגו וירא
 כבוד יהוה ושלמתם עצמותי על
 אחד דהיינה טורט אחד ואחר
 כן

כך העטר מידות לכך צריך
 להפסיק בן עס למס ומי שלא
 יפסיק עתיד לתן את הדיו ומכאן
 תבין לפי חכמו האמת כי משח
 כמטבח את יהושבג שבחי האל
 הגדול הגיבור והנורא : הגדול
 חר הגיבור חר והניירא חר .
 ולסוף דף ק"ז כתב הבחוי
 מהמעלות של הקב"ה נחלקו
 לשלש מעלת הראמונה
 נקראת כבוד עליון המנות
 נקראת כבוד האמצעי השלישי
 נקראת כבוד האחרון וכל המעלות
 בכלל נקראי כבוד ופנים זהו
 סכתיב לא תוכל לראת פני זה
 כבוד ראסון ופני לא יראו זה
 כבוד אמצעי פני ילכו זה כבוד
 אחרון נמצא שלפי דעת הבחוי
 והקבל נין גם כן שלושה הם
 במורם אחר וזהו גם שאמר
 הנבא ישעיה חני דברתי אף
 קראתיו והבאתיו והגלית דרכו
 קרבו אלי שימעו זאת לא מראם
 בסתר דברתי מעת היותה עס
 חני ועתה ארני יהוה מלחני
 ורוחו

*non quiescit, ei aliquando suum est
 expectandum judiciū. Et exinde
 intelligere est, quemadmodū sa-
 pientes veritatis scribunt: cum
 Moses Deū laudasset triplici hac
 laude quod sit magnus
 potens terribilis, primum
 dixit respectu unius, alterum
 respectu alterius, & tertium re-
 spectu tertii. Et pag. 117.
 scribit: quod gradus divini di-
 vidantur in tres gradus, pri-
 mus vocatur כבוד עליון
 secundus כבוד אמצעי
 tertius כבוד אחרון
 & omnes gradus in universum vo-
 cantur כבוד ופנים, & hoc est
 quod scriptum est: non poteris
 videre faciem meam hoc est
 כבוד ראסון iterum extat; faciem
 meam non videbis, est כבוד
 אמצעי transibit facies mea est
 כבוד אחרון & hæc tria tamen unum sunt.
 Manifestū est itaque, quod juxta
 sententiam Bechai, Cabbalista-
 rum aliorumque Rabbinorum
 sint tres in unâ radice. Hoc
 etiam est quod dicit Esaias Pro-
 pheta: *appropinquate ad me, au-*
dite, hoc non à principio in abscon-
dito locutus sum, à tempore esse il-
*lud, ibi ego nunc, Dominus Domi-**

nus misit me & spiritus ejus. Hic observandum est, cur non statim dicat versus, conjugendo Dominus Dominus & Spiritus ejus misit me. Certum est ideo fieri, ne erremus, & putemus, Spiritum Sanctum non esse personam peculiarem. Et hi tres, Pater Filius, & Spiritus Sanctus, quod sint ejusdem dignitatis, exinde constat, quod Spiritus Sanctus interdum ponatur primo, interdum ultimo loco: quod ultimo loco ponatur, constat ex loco adducto, quod primo; ex *Esaia c. 61. v. 11, Spiritus Domini Domini super me.* Interdum Messias praecedit, ut in psalmis & vox illa est proprietas misericordiae respectu mundi inferioris, sicut Bechai produxit, & ille est Messias, qui misertus est mundi inferioris. Probatum itaque est, quod tres sint ejusdem dignitatis & aestimationis, ac in una radice.

6. 6. v. 24.
25. 26.

In Numeris etiam sacerdos terna vice dixit: *benedicat tibi Dominus & custodiat te: lucere faciat*

ורוחו והכי יסלרדק מט לא
כתיב ארכי יהוה ורוחו שלחני
אלא ווראי כדוי שלא למעות
מהרוח גם כן אלהי בפני עמנו
והשלומה דהיינה אב כן ורוח
הקודש הם במדריונה אחת לכך
כתיב פעם אחת הרוח הקודש
לכחילה ופעמים לבסוף פעם
לבסוף כמו שאמרנו ועתה
ארכייהוה שלחני ורוחו ופעמי
לכתחילה ביטעיה רוח ארוני
יהוה עלי ופעמי היקדם משיח
לכתחילה בתהלים אל אלהי
ה דיבר ואל זה מידת הרחמים
כנגד עולם התחתון כמו
מהיבוא הבחי וזה משיח
מהיה ממחס על עולם התחתון
כמא שלמלתם שקולין זה כזה
ובמדריונה אחת יבסודם אחת
וכן מנינה בפרשת במדבר
יברכך ה ויסמך ואור ה
פניו אליך וגו שאמר הבח

נפעמי

גפעמי הטס והלא לפי דעת
 הרבנין אין אמרס הטס
 יותר מחד פעס ומסוס זה
 אמרו טחוב מין היה מסיס
 טאמר ה כתן וה לקח יהי
 טס ה מברך והרבה ראיות
 יטלנו עוד אך טאין הזמן
 כתן לנו להזכר לעע אך
 העבריים לעע אה"ט טיודעי
 טטלטתס הט ובטורט אחר
 אנט רוציס להאמין ומקסה
 את ערפס וגס נקומות
 טהליכיס בווראי על מטיח
 יחט כותביס טהולכיס על
 מטיח רק מהפכיס דברי
 אלהי חייס אך מטנחת הנוכריס
 כמו בתהלס קפיטל ק"א יהוח
 בעזך יטמח מלך וביטועתך
 מה יגיל מאור פירט רטי
 רבותיכו פתריהו על מטיח
 טהוא מלך מלכה טל עולס
 אך ליתטובת המנט פכץ
 לפיתרו על דוד עכמו כמחא
 טגדולה הטנחה טמקלקלת

הסידה

Dominus faciem suam ad te &
miseretur tui : elevet dominus
faciem suam ad te, & ponat
tibi pacem. Nonne juxta sen-
tentiam Rabbiorum non
licet nisi semel nomen illud
nominare ? & propterea di-
cunt Jobum fuisse hæreticum,
quia dixit: Dominus dedit, Do-
minus abstulit, sit nomen do-
mini benedictum. Multæ ad-
huc essent rationes in hoc
negotio, veruntamen tempus
non permittit, ut omnes ad-
ducamus ; sed Ebræi hoc
tempore etiam si sciant, quod
tres sint in una radice, in-
durant cervicem, & nolunt
credere, & dicta, quæ certò
respiciunt Messiam, & ipsi te-
stantur loqui de Messia, in
odium Christianorum pervers-
tunt, cum tamen sint verba
Dei viventis ; sicut ad verba
Psalmi 12. v. 20. Domine in for-
titudine tua letabitur Rex, &
in salute tua quam exultabit
vehementer. Rabbi Salomo
scribit: Magistri nostri, expo-
suerunt verba hæc de Messia,

Job. 1.

sed contra Christianos non
 exponemus de Messia, sicut
 antiqui, sed de Davide. Exin-
 de patet quantum sit odium
 quod ex recto faciat curvum
 & in miltis locis vocatur
 Messias Rex verbi gartia:
Domine serva, Rex exaudiet
nos in die clamare nos, idem:
dic! Sion deus tuus factus est
Rex. Scribunt etiam Ebraei
 ad versum 10. Psalmi 36: in
 lumine tuo videbimus lumen:
 hic per lumen intelligitur
 Messias obsconditus in lumi-
 ne suo, usque dum mittet
 lumen illud in terram. Et
 multa adhuc talia habemus
 loca in V. T. sed videmus
 quod illa dedita operâ perver-
 tunt verba Dei viventis; verun-
 tamen, quando veniet simi-
 litudo hominis, quod vidit
 Ezechiel opere quadrigæ adju-
 dicandum totum mundum,
 tunc non poterunt verba Dei
 pervertere; sed dicent: vœ nobis!
 cur peccavimus? Tunc pœni-
 tentiam agent libenter; sed fru-
 stra, verum spero quod rever-

Pf. 20, v. 10.
 Elia. 52,
 v. 7.

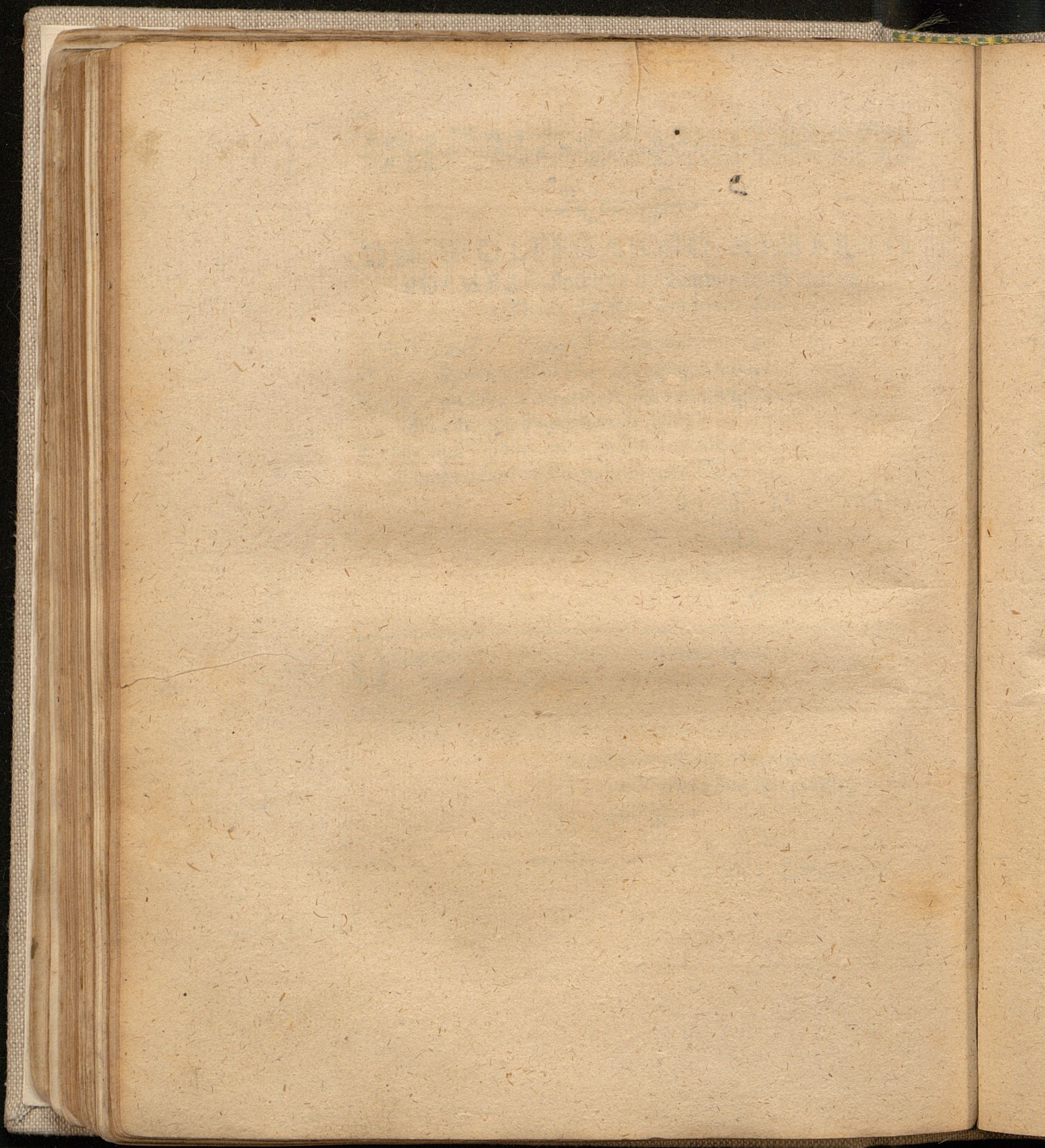
המורה ונכמה דוכתה נקרא
 משיח מלך יהוה הוטעה ו
 המלך וענינו ביום קראינו ו
 גם אמור לציון מלך אלהיך ו
 דחייבה מלך משיח מולך על ו
 הארץ והוא גל אלוהיך וגם
 כותב הרבנים על הפסוק בתהלים
 לו באורך כראה אור זה אור
 מל מלך המשיח סגנו באורו
 מסלח לארץ והרבה ו
 מקומת כדומה לו בהורה יסנה
 רק אני ראים מהם במיזר ו
 ובפטיע והפכס דיברי אלהים
 מלך עולם אך באים טבא ו
 הרמת אדם טראה יחזקאל ו
 במעטה מרכבה בענין למפיט
 את כל העולם ואז אינו ו
 יכולים להפיק דברי אלהים ו
 חיים רק אמרים אז לנו כי
 חטאנו ברוח הקודם טאין לך
 חט גדול מזה ואז הלכו ו
 לדראון עולם טאז לא יואילה
 להם תשובה מי טטרח בערב
 טכת יאכל בטבת ו אך אנסה
 מיטובה קודם הזמן טיבא בן
 האדם

הארס לעפוט ועל זאת יתפלול
 כל חסיד כדי טהנה נכרים א
 מה יבנסי ובל ישראל יבא ג
 לחיי עולם הכא ועתה פתחנו
 בנא ובקטה ואמפכני דמעתי
 על לחיי . אנו יהוה אלהי ג
 טמים וארץ פתח ליכס טל
 המינס ואמותא סיומן בך כראו
 וככך טיראו לאחר זה את
 כבודך ליטמעו הקול טהמלאכי
 ממבחים אותך קקק יהוה
 כבועת

tentur ante tempus , quan-
 do ventura est similitudo ho-
 minis ad iudicium , & su-
 per hoc sperabit omnis pius
 quando alienigenæ à Deo ad-
 huc gentes] , ingressæ sunt,
 tunc omnes Israel veniet e-
 tiam ad vitam æternam.
 Et nunc incipimus orare &
 effundere lacrymas : quæso
 Deus , Domine cœlorum &
 terræ , aperi corda infidelium
 ut credant rectè & sincerè,
 & videant posthac gloriam
 tuam , & audiant vocem an-
 gelorum laudantium eum
 cum triplici illo: Sanctus
 Sanctus Sanctus Deus
 Zebaoth.

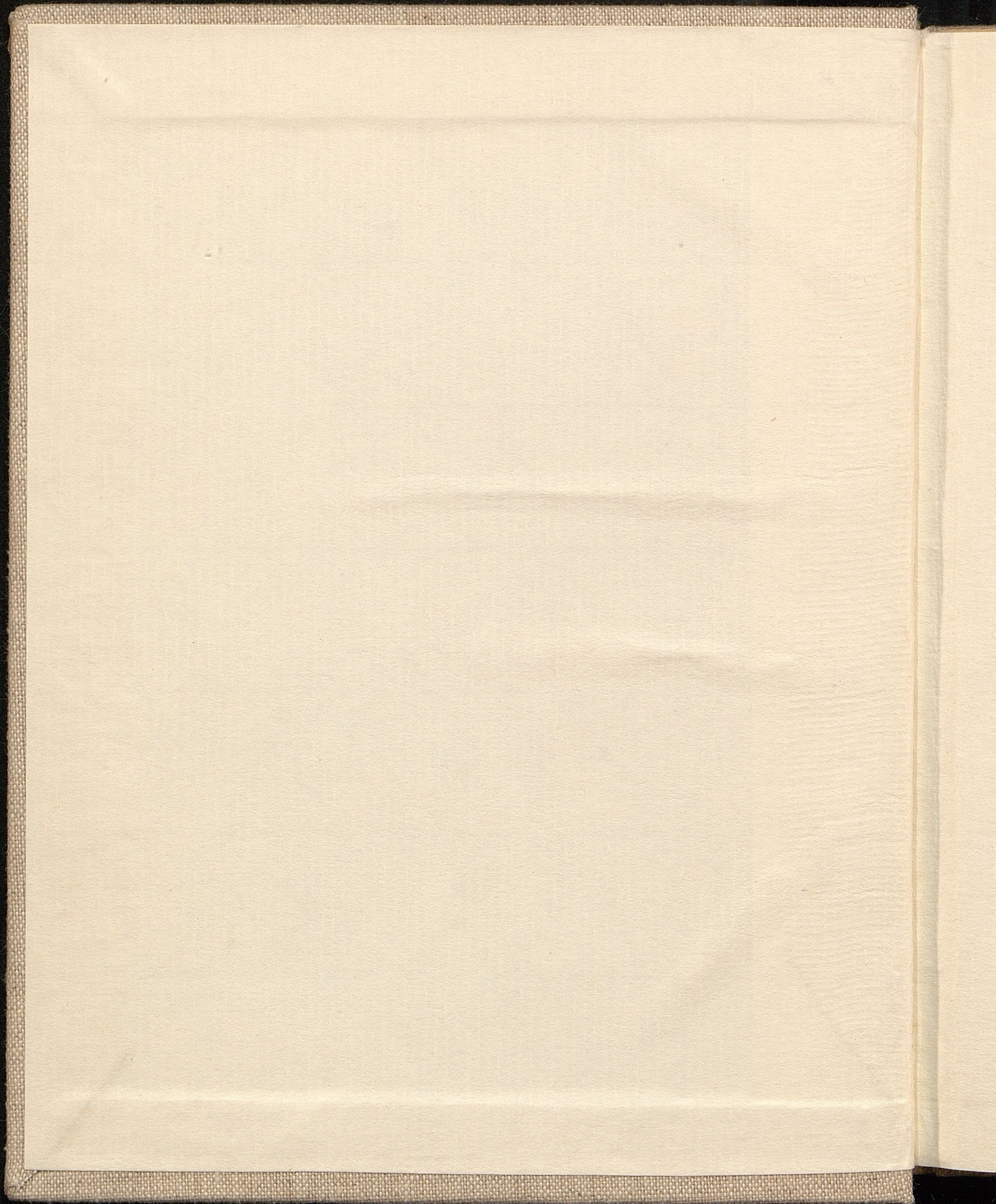

7

7.

TRINITAS
PROBATA E VETERI TESTAMENTO
ORATIONE EBRAICA

IN
IPSO S.S. TRINITATIS FESTO
MEMORITER HABITA
NORIBERGÆ IN MONASTERIO AUGUSTANO
IN AUDITORIO MAJORI

d. 6. Junii Anno 1669.

â
CHRISTIANO de POMIS.

ALTDORFFI
è TYPOGR. WINTERBERGERIANA

h.

